

[Hans Hedtoft.]

førelse af den 18 måneders tjenestetid. Som det allerede fremgik af mit første indlæg, er det min opfattelse, at vi er i den situation i dette øjeblik, at vi savner alle forudsætninger i form af oplysninger fra regeringen for at kunne tage stilling til, i hvilket omfang det er forsvarligt at gennemføre den 18 måneders tjenestetid. Vi savner rent faktiske oplysninger, som giver os mulighed for at skønne over, om det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre 18 måneders tjenestetid i det omfang, regeringen har foreslået, og derfor må regeringen alene bære ansvaret for den beslutning, der er truffet. Som jeg nævnte i mit første indlæg, var det efter vor mening en overvejelse værd, om beslutningen om påbegyndelse af etablering af 18 måneders tjenestetid, alle forhold taget i betragtning, ikke burde have været udsat til efteråret, men vi fra vor side vil nødig med den indstilling, vi har overfor militær- og forsvarspolitik, spille den rolle, at vi dikterer regeringen det ene eller det andet. Vi må nødvendigvis i denne, det indrømmer jeg regeringen, overfor udlandet så vigtige sag operere med henstillinger. Regeringens medlemmer har ret i, at vi kan ikke i den situation, hvori Danmark er i dette øjeblik, være interesserede i i udlandet at vække den opfattelse, at vi vil snyde os fra forpligtelser, som naturligt tilkommer os i det internationale samarbejde. En sådan politik er ikke vor. Det er den ene side.

Den anden side er unægtelig den, at jeg mener, vi gør de danske værn og det danske forsvar en bjørnetjeneste, hvis det viser sig, at indkaldelsen af det mandskab, som regeringen nu har besluttet skal have 18 måneders tjenestetid, ikke får ordentlige arbejdsvilkår og ikke får ordentlige boligvilkår. Ved at indkalde soldater, som med rette kan have den opfattelse, at der ikke er mening i den tjeneste, de udoøver, og som i kraft af dårlig tilrettelægning af tingene gøres kede af at aftjene deres værnepligt, skader vi den danske værnetanke og det danske forsvar, hvad vi i alt fald fra vor side meget, meget nødig vil medvirke til, og derfor er der fornuft og ræson i det synspunkt, at det er i forsvarlets egen interesse ikke at indkalde flere soldater i dette øjeblik, end de soldater der på forsvarlig måde kan blive uddannet og få lov til, for at bruge den højtærede finansministers tidligere udtryk, at tilbringe en soldater-

mæssig tilværelse, som de selv føler der er mening i. Jeg er overbevist om, at finansministeren i alle tilfælde helt deler denne opfattelse. Men ansvaret for, om det kan ske for de soldaters vedkommende, som det nu er besluttet skal have 18 måneders tjenestetid, er ikke vort, det er regeringens.

Det næste spørgsmål, det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) stillede mig, var: Hvis nu NATO indvilger i at sende flere tropper til Slesvig-Holsten, er det så socialdemokratiets opfattelse, at vi også hertil skal yde vort bidrag? Jeg kan ikke besvare dette spørgsmål med et klart ja eller nej. Jeg har tidligere sagt, at socialdemokratiet har den opfattelse, at det må være vor fornemste opgave med vort danske værn på forsvarlig måde at dække dansk rigsområde. Det fremgår af, hvad jeg har sagt, at der ikke, når denne opgave, dækning af eget rigsområde, skal løses på forsvarlig måde, kan tildeles Danmark og Norge særlig store opgaver udenfor deres egne landes grænser. Den styrke, vi for øjeblikket har i Slesvig-Holsten, har vi ikke kunnet hjemkalde, fordi vi har accepteret under de givne vilkår, at en så vidtgående foranstaltning fra vor side kunne blive misforstået af de internationale organer, vi arbejder sammen med, men vi har den opfattelse, at dansk Atlantpagtspolitik må gå ud på indenfor den internationale organisation at gøre opmærksom på, at Danmark er et af de lande, der i den nuværende situation er mest udsat, at Danmark i kraft af sin beliggenhed og i kraft af sine geografiske forhold først og fremmest har brug for sine soldater på eget område, og vi må, som jeg allerede har sagt i mit første indlæg, indenfor NATO-organisationen gøre den opfattelse gældende, at når det Tysklandsproblem, vi ventede løst, ikke er løst, er det ikke et dansk anliggende; når problemet om Europaarmeen ikke er løst, er det ikke et dansk anliggende. Alle de ting, jeg nævner her, var forudsat ved vor vedtagelse af 18 måneders tjenestetid.

Ja, hvad skal jeg så sige til den højtærede forsvarsminister, som jeg efter den tale, han holdt, må indrømme jeg ikke er indstillet på at blive rigtig vred på. Han er i en virkelig vanskelig situation efter den blanke og uforbeholdne desavouering, statsministeren udsatte ham for. Jeg må nøjes med at fastslå, at når forsvarsministeren i den tale i Høng, jeg indledningsvis citerede,